

Dosarul nr. 2ra-1311/2022
2-19147374-01-2ra-19092022

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (S. Dubceac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu,)

Î N C H E I E R E

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Cojocaru Antonina,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Cojocaru Antonina împotriva Annei Patrașco și Corcodel Veaceslav cu privire la
încasarea datoriei,
împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a ț ă :

La 13 septembrie 2019, Cojocaru Antonina, reprezentată de avocatul Cristina Ermurachi, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Annei Patrașco și Corcodel Veaceslav privind încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 24 decembrie 2016 a acordat Annei Patrașco suma de 3 000 dolari SUA cu titlu de împrumut, fiind întocmită o recipisă prin care s-a confirmat recepționarea sumei și pârîta s-a obligat să restituie suma în termen de 6 luni, termenul scadent fiind la data de 24 iunie 2017. Totodată, Patrașco Anna s-a obligat să achite și dobânda în sumă de 7% lunar.

A mai relatat că conform recipisei Corcodel Veaceslav și-a asumat obligația de a restitui suma de bani împrumutată de către Patrașco Anna în cazul în care aceasta nu o va face. În vederea executării obligației sale de achitare a dobânzii, Patrașco Anna a achitat suma de 3 000 dolari SUA, însă datoria de bază și restanța la dobândă nu a restituit-o.

A notat reclamanta că în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, a solicitat de la pârâți restituirea integrală a sumei datoriei, însă pârâții s-au eschivat de la executarea obligației, fapt pentru care a fost nevoită să se adreseze în instanța de judecată pentru încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 24 decembrie 2016 - 24 august 2019 în sumă de 3 720 dolari SUA.

A solicitat reclamanta încasarea în mod solidar a datoriei în sumă de 3 000 dolari SUA, a dobânzii de întârziere în sumă de 3 720 dolari SUA, a cheltuielilor

de judecată sub formă de taxă de stat în sumă de 3 589 de lei și de asistenta juridică în sumă de 4 000 de lei.

Prin cererile de concretizare a pretențiilor din 18 decembrie 2020 și din 26 ianuarie 2021 reprezentantul reclamantei Cojocaru Antonina, avocatul Ermurachi Cristina, a solicitat încasarea datoriei de bază în sumă de 3 000 dolari SUA, a dobânzii contractuale în sumă de 2 100 dolari SUA și a dobânzii legale în sumă de 1565,16 dolari SUA.

Prin hotărârea din 01 iulie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial.

S-a încasat în mod solidar de la Patrașco Anna și Corcodel Veaceslav în beneficiul Antoninei Cojocaru dobânda de întârziere în sumă de 182,21 dolari SUA, în valută națională conform ratei de schimb a Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării hotărârii.

S-a încasat în mod solidar de la Patrașco Anna și Corcodel Veaceslav în beneficiul Antoninei Cojocaru cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 150 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, 400 de lei cu titlu de cheltuieli de transport și 1 500 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

La 08 iulie 2021, Cojocaru Antonina, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 01 iulie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 19 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Cojocaru Antonina, s-a casat parțial hotărârea din 01 iulie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central în partea respingerii pretenției privind încasarea dobânzii contractuale cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri noi prin care s-a încasat, în mod solidar de la Patrașco Anna și Corcodel Veaceslav în beneficiul Antoninei Cojocaru suma de 135 dolari SUA cu titlu de dobândă contractuală.

S-a majorat suma de 182 dolari SUA încasată cu titlu de dobândă de întârziere până la suma de 240 dolari SUA.

În rest, hotărârea instanței de fond a fost menținută.

S-a încasat de la Patrașco Anna și Corcodel Veaceslav, în mod solidar, în beneficiul Antoninei Cojocaru suma de 150 de lei cu titlu de taxă de stat pentru cererea de apel și suma de 500 de lei cu titlu de cheltuieli de drum.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit că, dobânda stabilită prin contractul de împrumut din 24 decembrie 2016 nu este într-un raport rezonabil cu rata de refinanțare a BNM. Or, rata de bază stabilită de BNM la ziua încheierii contractului era 9 % anual, pe când cea stabilită în contract constituia 84% anual (7% lunar), astfel fiind depășită limita rezonabilă. Dobânda contractuală s-a calculat reieșind din termenul contractului de împrumut or, împrumutul a fost acordat la data de 24 decembrie 2016 pe un termen de 6 luni, termenul de scadență fiind la data de 24 iunie 2017 ($9\% \text{ anual} \times 6 \text{ luni} = 4,5\% \times 3\,000 \$ = 135 \$$).

A mai indicat Curtea de Apel Bălți că prin probele prezentate în cadrul ședințelor de judecată a fost confirmat faptul transmiterii sumei de 1 000 dolari SUA la data de 14 decembrie 2017 și a sumei de 2 000 dolari SUA la data de 21 decembrie 2017, prin intermediul sistemului internațional „Unistream”. Prin

urmare, întârzierea urmează a fi calculată pentru perioada 25 iunie 2017 – 21 decembrie 2017, astfel, suma de 182 dolari SUA încasată cu titlu de dobândă de întârziere urmează a fi majorată la suma de 240 dolari SUA.

A mai invocat instanța de apel că, potrivit recipisei Corcodel Veaceslav și-a asumat obligațiunea de a achita suma de 3 000 dolari SUA și dobânda calculată, în caz că acestea nu vor fi achitate de către Patrașco Anna, respectiv, sumele de bani urmează a fi încasate în mod solidar de la Patrașco Anna și Corcodel Veaceslav.

La 25 august 2022, Cojocarul Antonina a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 19 mai 2022 prin care a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată, cu încasarea cel puțin a datoriei în sumă de 2 650 dolari SUA.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat normele materiale și normele procedurale aplicabile capetelor de cerere respinse, iar aceasta fiind rezultatul neconstatării și neelucidării pe deplin a circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea cauzei.

A mai indicat că la examinarea solicitării cu privire la încasarea sumelor în beneficiul său, nu au fost aplicate corect normele dreptului material și procedural, iar circumstanțele și probele reținute de către instanță fiind selective, nefiind dovedite unele circumstanțe considerate de instanță ca fiind stabilite, iar cele stabilite prin probe certe în favoarea recurentului au fost ignorate de către instanțele inferioare.

Consideră că hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel urmează a fi casate parțial, pe motivul că instanța de apel a comis încălcări de ordin procedural la examinarea acțiunii în ordine de apel și anume nu a elucidat obiectiv și deplin circumstanțele importante întru soluționarea justă a cauzei, nu s-a expus referitor la argumentele apelantului și nici cu privire la probele prezentate în interesele Antoninei Cojocarul.

La 19 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților copia cererii de recurs depusă de către Cojocarul Antonina, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 137, vol. 2).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 19 mai 2022, care a fost expediată participanților la proces și recepționată de către recurentă la data de 01 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Cojocarul Antonina, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 25 august 2022, împotriva deciziei instanței de apel, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea

despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten

v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Cojocaru Antonina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Cojocaru Antonina.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh